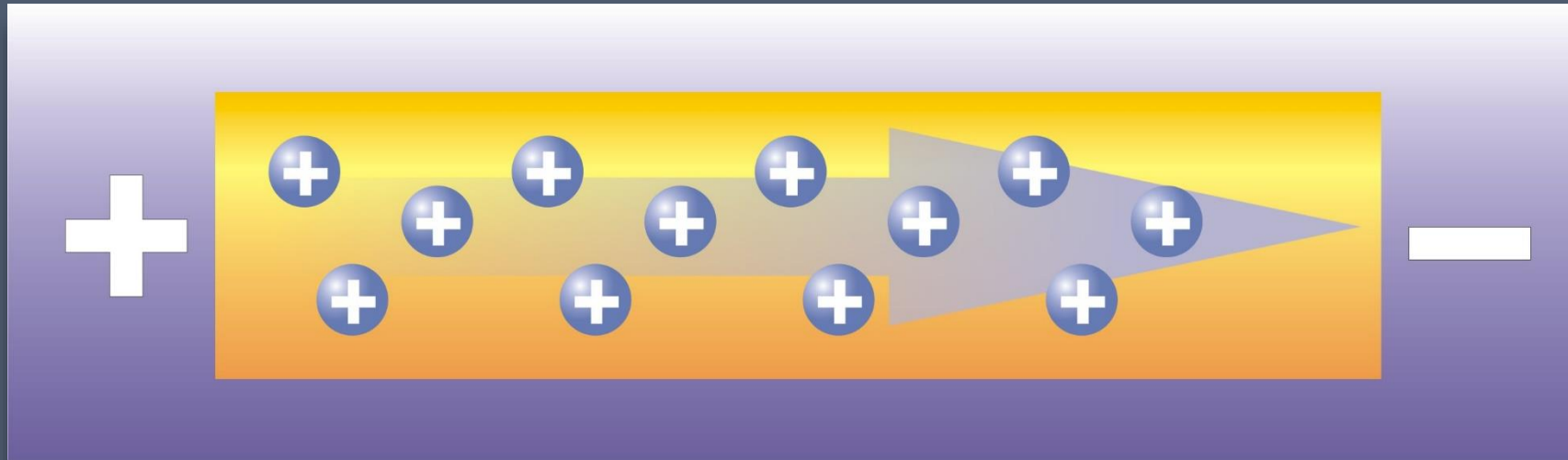

4.3.

ÁRAMFORRÁSOK

emlékeztető

AZ ELEKTROMOS ÁRAM KELETKEZÉSÉNEK FELTÉTELE

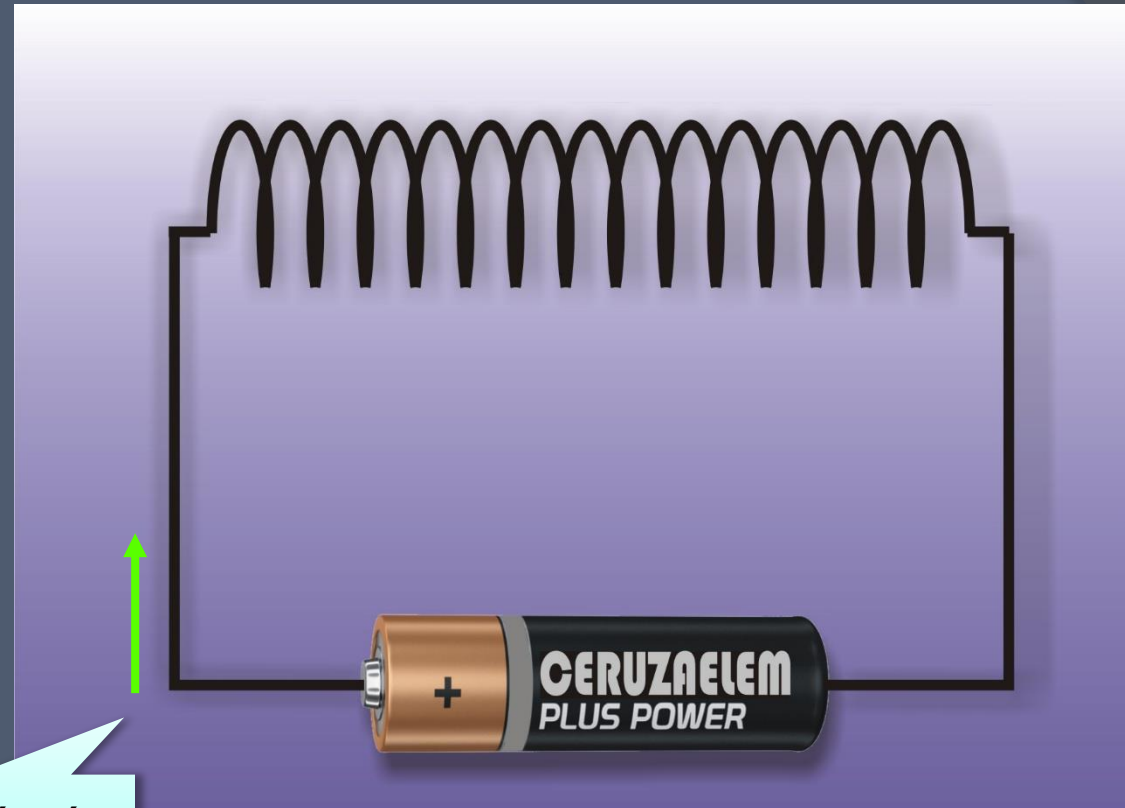
Az elektromos áram a szabad töltéshordozók irányított mozgása.

Ez a mozgás akkor tud létrejönni, amikor egy vezető potenciálkülönbségre van kötve, és ezáltal a vezetőben kialakult elektromos tér vezeti azokat.

info

ÁRAMFORRÁSOK

Az áramforrások olyan berendezések, amelyek huzamosabb ideig a vezető végei között állandó potenciálkülönbséget (feszültséget) tudnak tartani.

I - áramerősség

U - feszültség

Az áramforrások belsejében a töltések szétválasztása, és a pólusokra való irányítása történik.

info

ÁRAMFORRÁSOK

Az egyenáramú
áramforrások pólusai
vegyi úton választhatók
szét.

Ilyen áramforrások a

galvánelemek

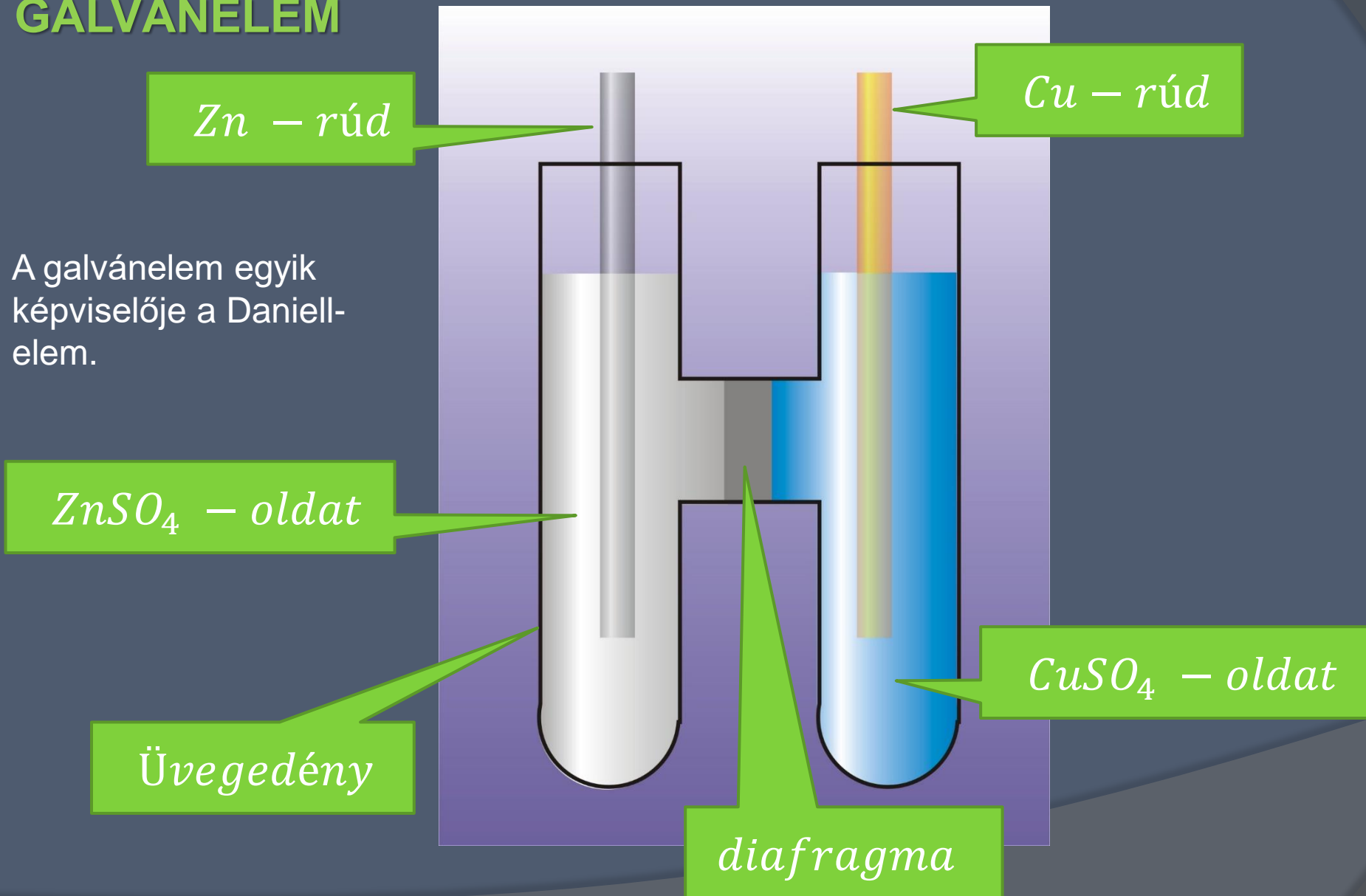
és az akkumulátorok

info

GALVÁNELEM

A galvánelem egyik képviselője a Daniell-elem.

info

GALVÁNELEM

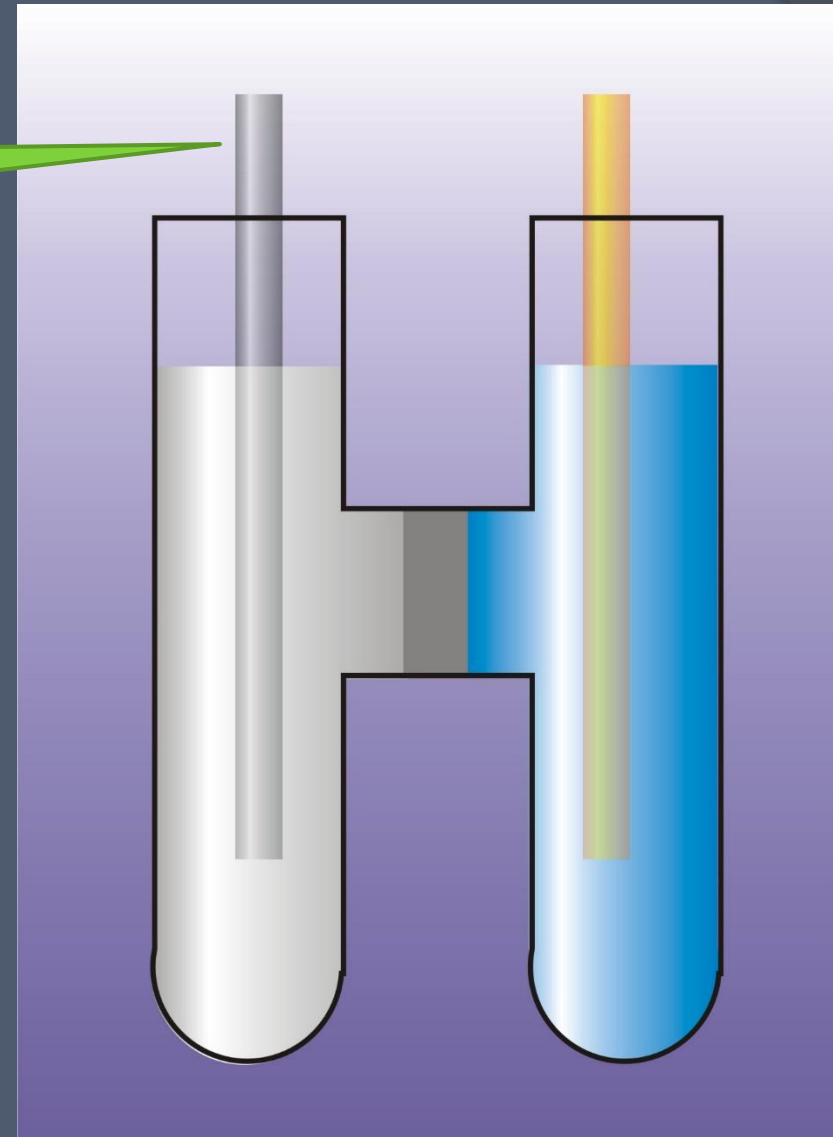

A cinkszulfát ($ZnSO_4$)
a vízben elektrolitikus disszociáción
megy keresztül,
azaz pozitív Zn^+ ionra
és negatív SO_4^- ionra válik szét.

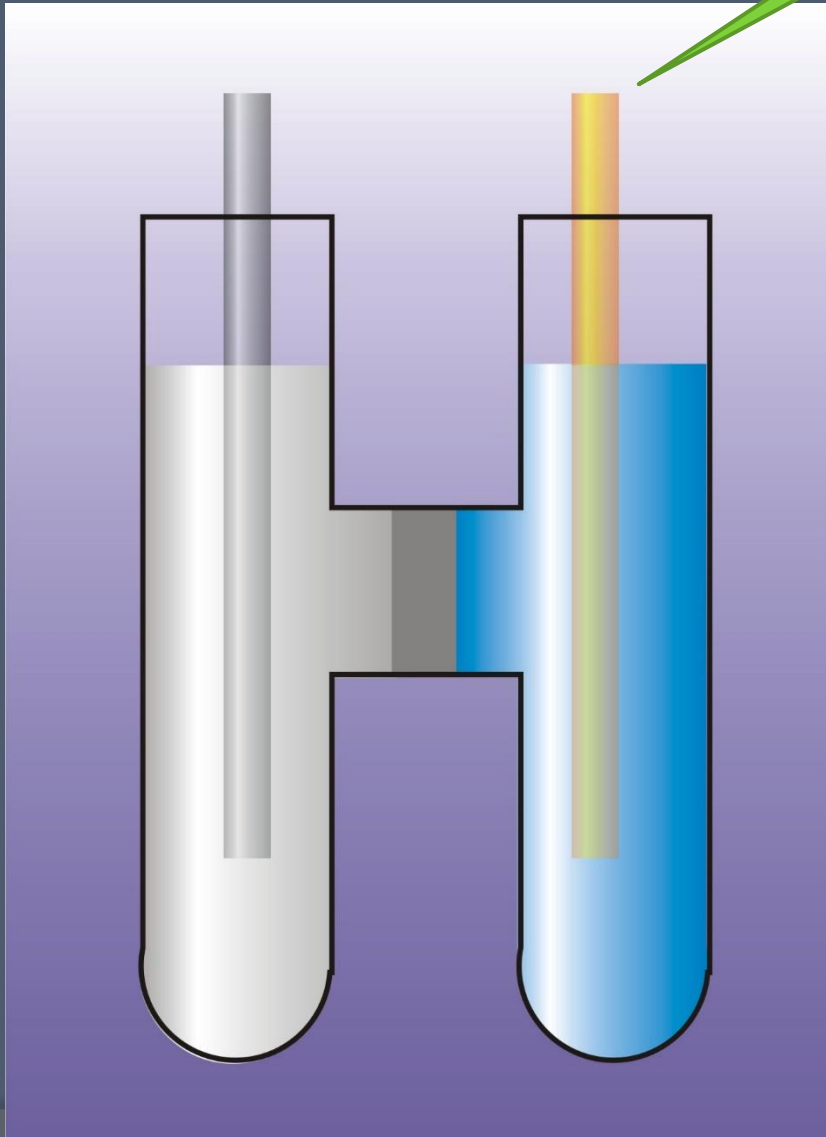
A cinkrúd atomjai vegyi folyamatba lépnek az
 SO_4^- -gyel, de felesleges elektronokat
hagynak hátra.

A rúd ezzel negatív potenciálra kerül.

GALVÁNELEM

+

A rézszulfát (CuSO_4) a vízben elektrolitikus disszociáción megy keresztül, azaz pozitív Cu^+ ionra és negatív SO_4^- ionra válik szét.

A pozitív Cu^+ ionok lerakódnak a rézrúd felületére, elektronokat vonva el attól.

A rúd ezzel pozitív potenciálra kerül.

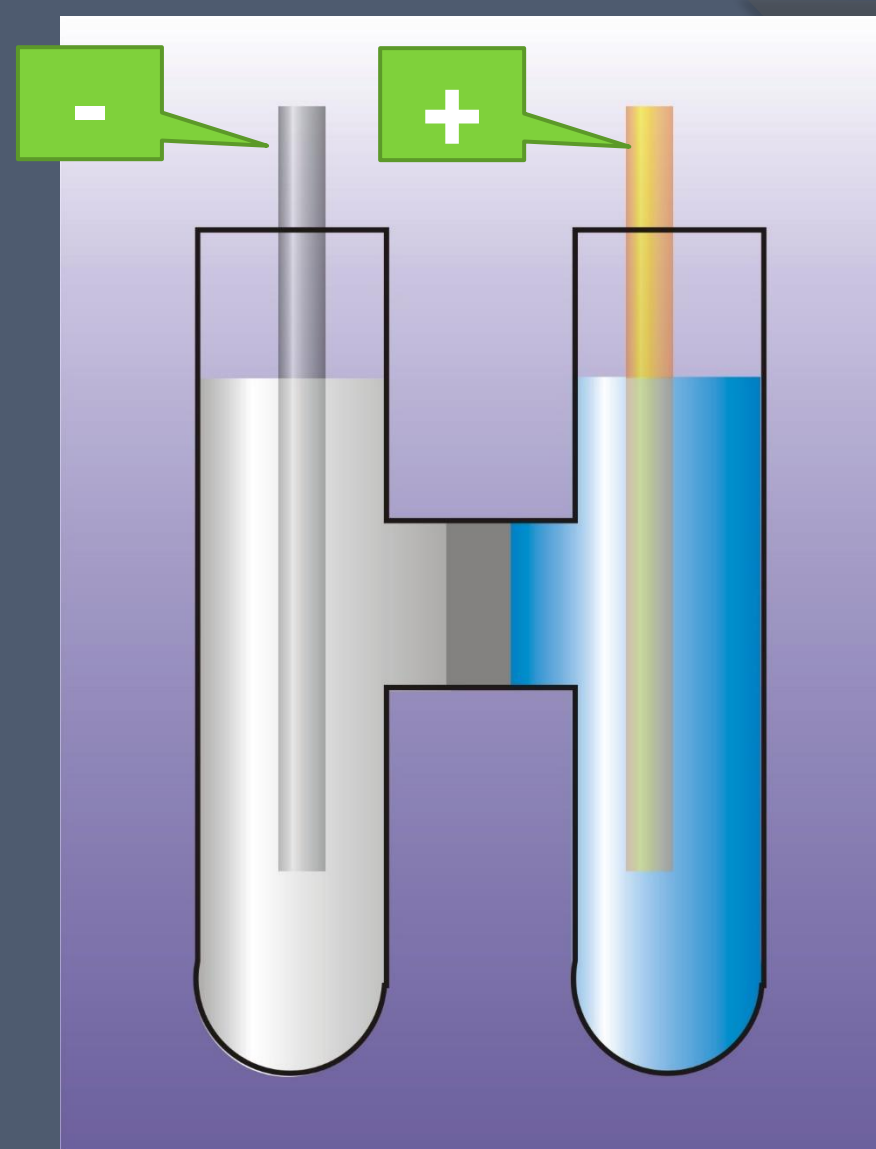
info

GALVÁNELEM

A töltésmennyiségek szétválásával a folyadékok is elektromos töltésűek lesznek.

A köztük lévő diafragma nem engedi meg a folyadékok keveredését, de szabadon átereszti a megfelelő ionokat, és ezzel a folyadékok semlegesítődnek.

Így végül is két különböző potenciállal rendelkező elektródot kapunk, ami áramforrásként használható

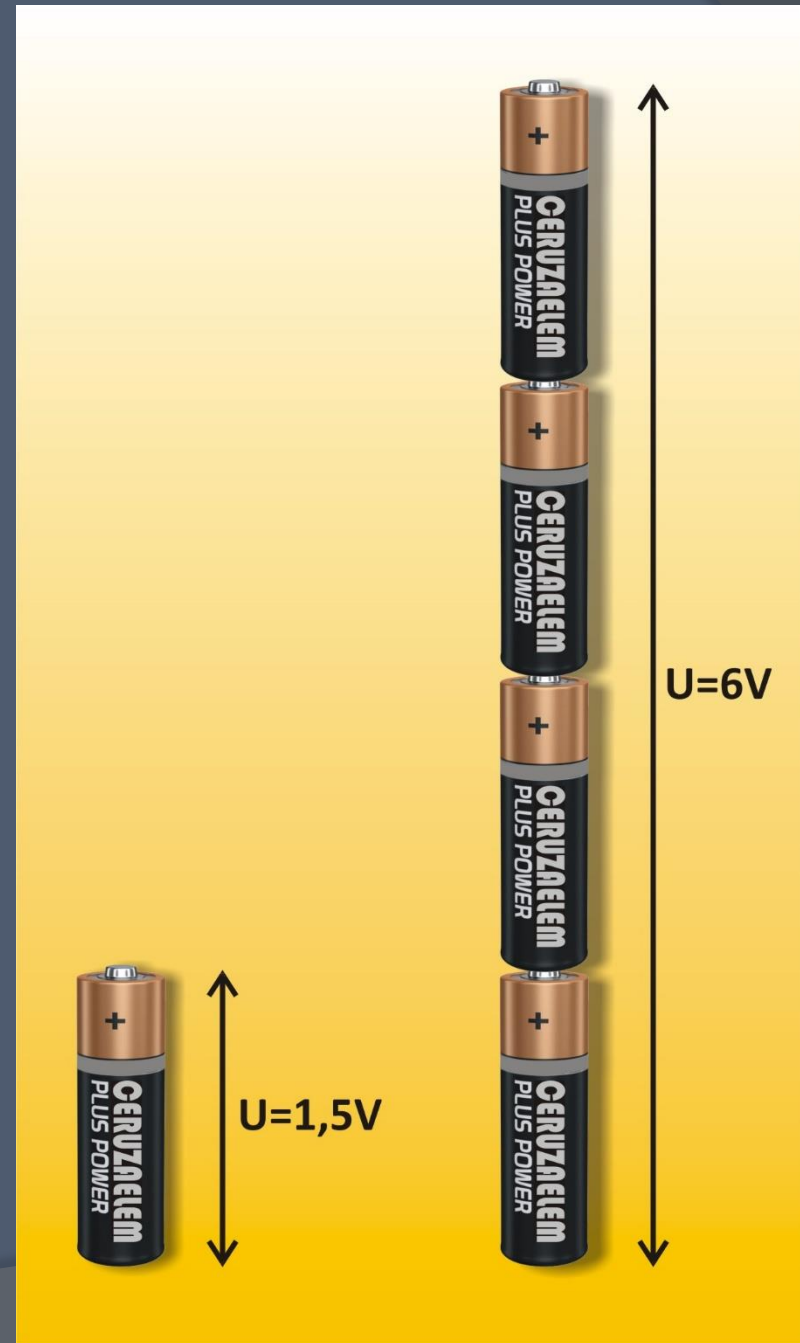

info

GALVÁNELEM

A galvánelemek névleges feszültsége
1,5 V

Ha nagyobb feszültségre van
szükségünk, több elemet kötünk össze.

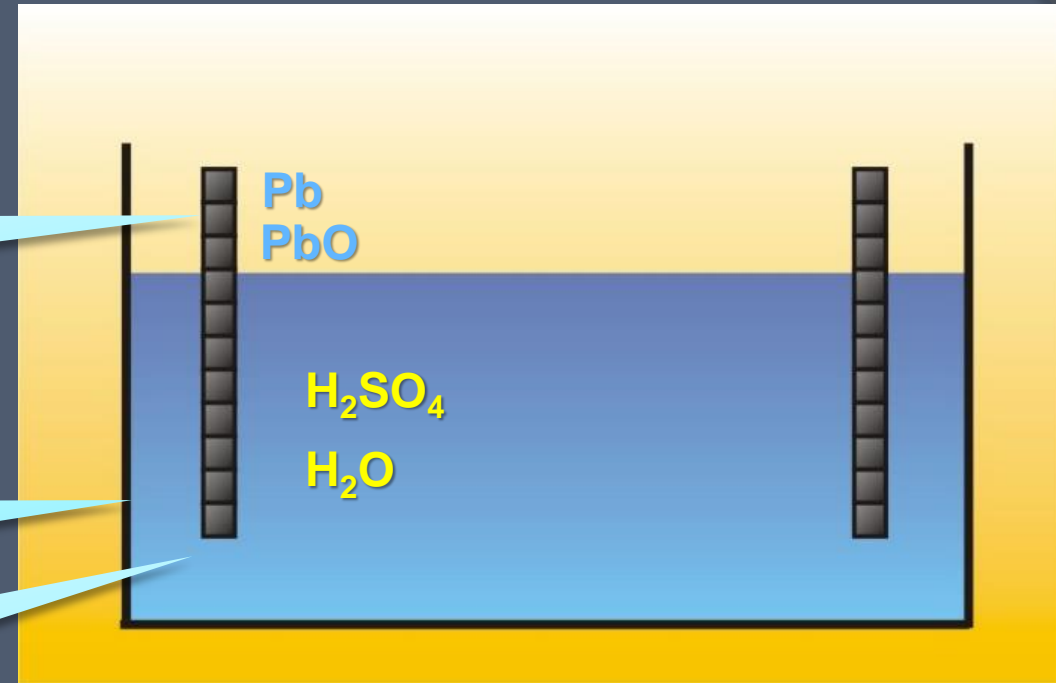
AKKUMULÁTOR

Az ólomakkumulátor

két darab rácson
szerkezetű
ólomelektrodból áll,

amelyek a kénsav
vizes oldatába
vannak merítve,

és az elektródok
rácsei ólomoxiddal
vannak töltve.

Az ólomoxid reakcióba lép a kénsavval és ólomszulfátot ad:

amely bevonja mindkét elektródot. Mivelhogy mindkét elektród egyforma anyagú, ugyanabban az elektrolitban nincs közöttük potenciálkülönbség.

info

AKKUMULÁTOR

Az ilyen rendszert fel kell tölteni.
Az egyik elektródot egy külső áramforrás pozitív pólusára kötjük, a másikat a negatívra.

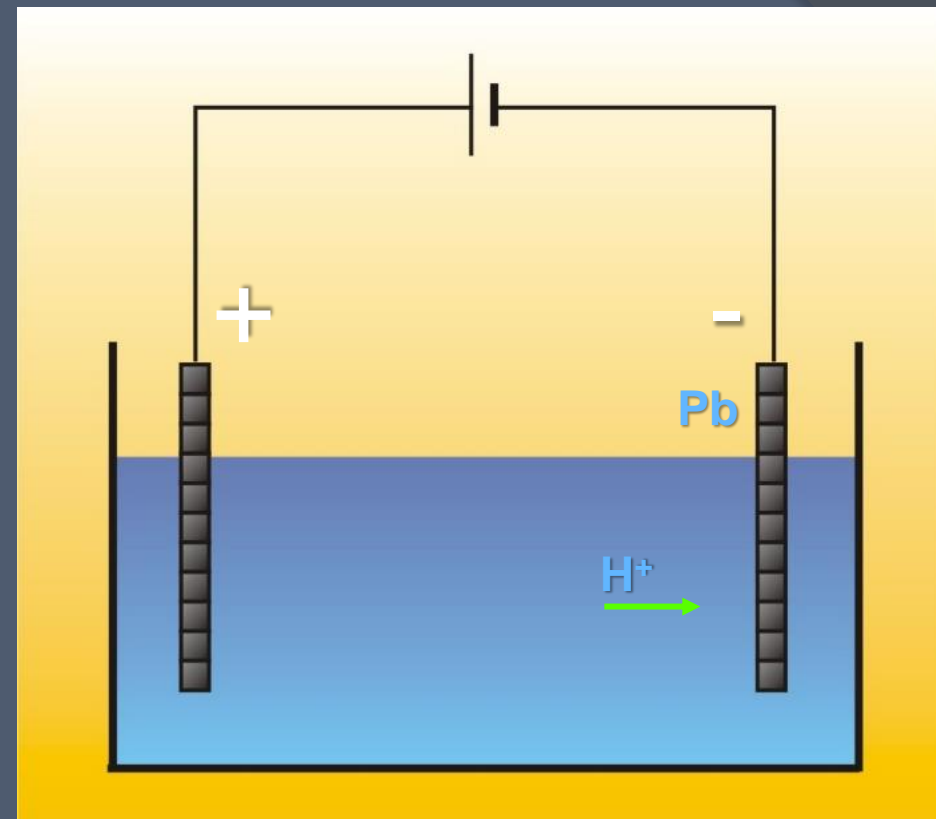
A kénsav a vízben az elektrolitikus disszociáció folyamatában pozitív H^+ ionokra és negatív SO_4^{2-} ionokra bomlik:

A H^+ ionok a negatív elektród felé haladnak, ott semlegesítődnek és reakcióba lépnek az ólomszulfáttal:

A kapott ólom lerakódik a negatív elektródra.

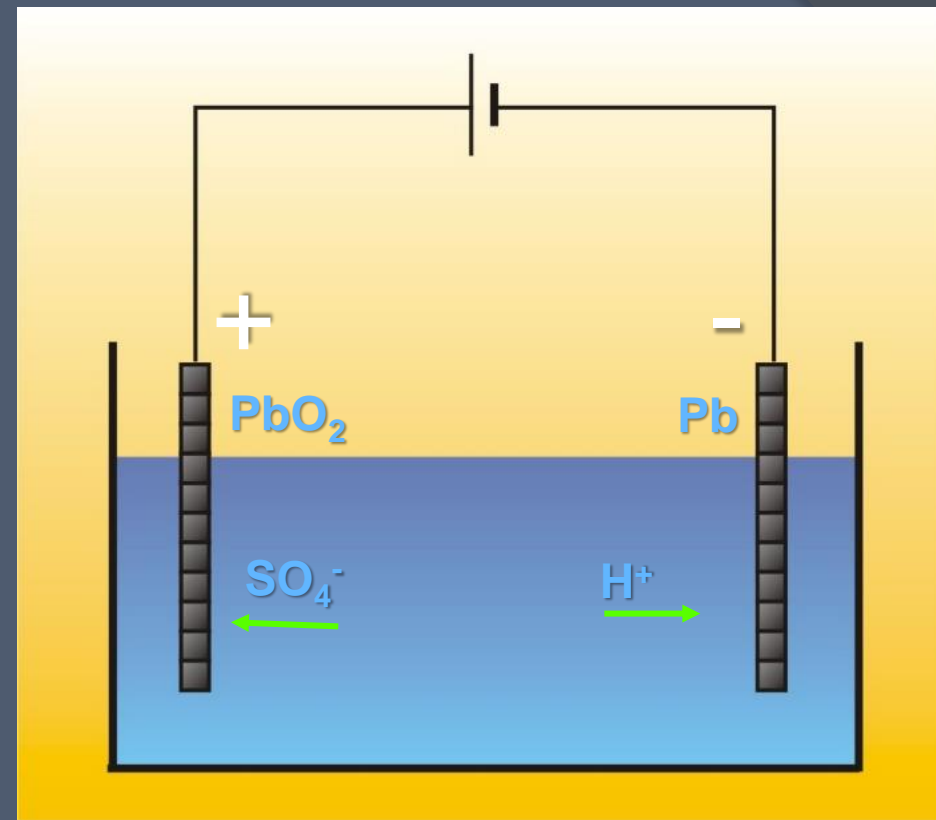
info

AKKUMULÁTOR

Az SO_4^- ionok a pozitív elektród felé haladnak, ott semlegesítődnek és reakcióba lépnek az ólomszulfáttal meg a vízzel:

A kapott ólomdioxid lerakódik a pozitív elektródra.

A végeredmény két különböző anyag ugyanabban az elektrolitban, tehát potenciálkülönbség jelentkezik közöttük, és készen áll a fogyasztó rákapcsolására.

A fogyasztó ellenkező irányú vegyi folyamatot indít meg, ezzel ürítve az akkumulátort.

Az új felhasználáshoz újra kell tölteni.

info

AKKUMULÁTOR

Egy akkumulátorcella névleges feszültsége 2V.

Néhány cella sorbakötésével növelhető a feszültség.

Az autóban használatos akkumulátorok 6 cellát, azaz 12V feszültséget tartalmaznak.

